PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Kilpailla voi vain, jos on kilpailuetua. Pitää tarjota jotain, mihin toiset eivät kykene: parempaa, fiksummin pakattua – tai halvempaa. **KILPAILUVIRASTON ENTINEN YLIJOHTAJA MATTI PURASJOKI**

15.12.14

Aurinko nousee

Helsingissä kello 9.19
ja laskee kello 15.12
Oulussa kello 10.22
ja laskee kello 14.04

Päivän sana

15.12. Johannes vastasi: ”Kukaan ei voi ottaa mitään, ellei sitä anneta hänelle taivaasta. Te voitte itse todistaa, että minä sanoin: ’En minä ole Messias.’” Joh. 3:27–28
16.12. Mooses sanoi: ”Herra, teidän Jumalanne, antaa veljienne joukosta nousta profeetan, joka on minun kaltaiseni. Häntä teidän tulee kuunnella.” 5. Moos. 18:15

Nimipäiviä

Tänään maanantaina: Heimo
Huomenna tiistaina: Auli, Aulikki, Aada

Mietelause

Nuorukaisena haaveilin luomukanalasta
mutta suhdanteet suistivat lainakirjaston hoitajaksi.

Kari Aronpuro

MERKKIPÄIVIÄ

75-VUOTIAS

Agrologi **Raimo Vanninen** 17.12. Sulkava. Matkoilla.

Lähetä merkkipäiväilmoitus Maaseudun Tulevaisuuteen
Merkkipäiväpalstalla julkaistaan vain päivänsankarin suostumuksella lähetettyjä merkkipäivätietoja. Kirjallisesti lähetettävissä tiedoissa tulee olla merkkipäivän viettäjän nimi, ikä, merkkipäivän ajankohta, titteli, kotipaikka ja mahdollinen lyhyt maininta merkkipäivän vietosta. Valokuvaksi käy mustavalko- tai värikuva, koolla ei väliä. Palsta on maksuton. Merkkipäivätiedon tulee olla toimituksessa viimeistään viisi päivää ennen lehden ilmestymistä. Tiedot postitetaan osoitteeseen: Maaseudun Tulevaisuus, ”Merkkipäivät”, PL 440, 00101 Helsinki, tai lähetetään sähköpostilla osoitteeseen *merkkipaivat@maaseuduntulevaisuus.fi*.

TERVEENÄ TYÖSSÄ

Tehokas ja tuottava työ

Tehokkuudella ei tarkoiteta viimeisen hikipisaran puristamista työntekijäparan selkänahasta. Tehokkuudella mitataan, kuinka paljon enemmän samalla työmäärällä voitaisiin saada aikaan työskentelemällä tuottavammin.

Tehokas ja tuottava työ on tehottoman ja tuottamattoman työn vastakohta. Tehoton työ on ponnistelua ilman tuloksia eli resurssien tuhlausta.

Työn tuottavuutta voidaan mitata maataloudessa laskemalla, kuinka monta maitolitraa tai vilja- tai lihakiloa tuotetaan tuotantoon käytettyä työtuntia kohti. Myös tuotteiden laadun lisääminen parantaa tuottavuutta.

Työn tuottavuuden vaihtelu esimerkiksi maamme lypsykarjatilojen välillä on hyvin suurta riippumatta tilan lehmämäärästä, navettatyypistä tai lypsyjärjestelmästä. Toki suurilla tiloilla on lähtökohtaisesti paremmat mahdollisuudet korkeaan työn tuottavuuteen.

Karjanhoitoon päivittäin kuluva työaika voidaan jakaa aikaan, jonka hyvin tehty työ vaatii, ja tehottomaan aikaan.

Tehoton aika johtuu tehottomasta työvoiman ja tekniikan hyödyntämisestä ja tehottomista menetelmistä. Myös heikko tilasuunnittelu voi kasvattaa työaikaa. Lisäksi edellä mainitut tekijät voivat kasvattaa työn kuormittavuutta suoraan esimerkiksi ergonomisesti huonojen työasentojen kautta tai välillisesti, kun työaika venyy.

Kestävällä perustalla oleva maidontuotanto ei vaaranna karjanhoitoon osallistuvien henkilöiden – maatalousyrittäjien, -lomittajien ja työntekijöiden – hyvinvointia, tuotteiden laatua, ympäristöä eikä tuotantoeläinten terveyttä. Tuotanto ei ole kestävää, jos työympäristön ja -menetelmien kehittämisen sijasta tilalle palkataan työntekijöitä tekemään kuormittavat ja riskialttiit työt.

Tietyn karjamäärän hyvään hoitoon vaadittu ja toisaalta tiloilla käytetty työtuntimäärä voivat erota toisistaan hyvin paljon. Olemassa olevien työvoima- ja tuotantoresurssien tehokkaampi käyttö mahdollistaisi nykyistä korkeamman työn tuottavuuden lukuisilla tiloilla.

Karjanhoitajien hyvinvoinnin voidaan odottaa paranevan työn tuottavuuden noustessa, koska tällöin tehottoman ja usein samalla terveyttä vaarantavan työn tekeminen vähenee ja altistumisajat työympäristön kuormitustekijöille lyhenevät. Lisäksi korkea työn tuottavuus parantaa tilan taloutta.

Nykyaikaisissa parsi- ja pihattonavetoissa on päästy suurelta osin eroon fyysisesti raskaista töistä. Myös sinänsä kevyt, mutta fyysisesti yksipuolisesti kuormittava toistotyö ja paikoillaan tehtävä staattinen lihastyö vaarantavat karjanhoitajan terveyden. Staattista lihastyötä ja toistotyötä sisältyy erityisesti tavanomaiseen lypsyyn ja käsin tehtyihin puhtaanapitotöihin. Siksi lypsyn työrutiineihin ja puhtaanapitotöiden koneellistamiseen tulee kiinnittää jatkossa erityistä huomiota.

JANNE KARTTUNEN
on erikoistutkija TTS Työtehoseurassa.
janne.karttunen@tts.fi

Vuoden turhake on hyönteisansa

Suomen Luonto -lehti on valinnut vuoden 2014 turhakkeeksi hyönteisansan. Toimitus valitsi turhakkeen lehden lukijoiden lähettämien yli 500 ehdokkaan joukosta.

Ulos asennettavat hyönteisansat ovat viime vuosina yleistyneet Suomessa. Niitä käytetään omakotitalojen ja kesämökkien pihoilla tuhoamaan erityisesti hyttysiä, mutta ansaan joutuu myös perhosia ja muita hyödyllisiä pölyttäjiä. Etenkin ultraviolettivalolla hyönteisiä houkuttelevat ansat ovat varsinaisia joukkosurmakkeita.

”Periaatteessa kaikki öisin lentävät hyönteiset ovat vaarassa. Ultraviolettiansat ovat erityisen haitallisia yöperhosille”, sanoo **Jaakko Kullberg**, Helsingin yliopiston Luonnontieteellisen keskusmuseon museomestari.

Suomen Luonnon toimitus valitsee vuoden turhakkeen lukijoiden lähettämien ehdokkaiden joukosta. Hyönteisansa on viidestoista vuoden turhake.

MT

Mummot tuovat kunniaa Rääkkylään

Mummola-nimellä markkinoidaan nyt pikkuista Rääkkylän kuntaa, jossa jo kolmannes väestä on yli 60-vuotiaita.

LARI LIEVONEN

Eino Pippurinen sai apua ilmoituksen sähköiseen laittamiseen medianomiopiskelijoilta Heli Tolvaselta ja Elisa Haveriselta.

RÄÄKKYLÄ (MT)
”Hyvä sana se mummola on ja tuo kunniaa koko Rääkkylälle”, sanoo 87-vuotias **Helli Tikka** autoiltuaan liukkaita pikkuteitä pitkin Rääkkylän Rajaselän kylästä Niemiseen 82-vuotiaan ystävänsä **Aune Pesosen** kanssa.

Niemisen urheilutalolla tarjoiltiin keskiviikkona jo toista kertaa lämmintä ruokaa, tietokoneoppia ja nykytelevision käyttövinkkejä.

”En tiedä, tulisinko tänne joka viikko, koska onhan siinä lähtemisen vaiva”, Tikka pohtii.

Sukunsa vanhin jäsen Helli Tikka tarttui siirtolaisten matkaan Pohjanmaalta ja muutti Rääkkylään vuonna 1947. Rääkkyläläisyys on lähellä hänen sydäntään, mutta isoäitinä hän on pohjalaiseen tapaan mumma.

Kaikki muutkin niemisläiset ja naapurikylien asukkaat ovat innoissaan Mummola-hankkeesta, varsinkin jos se houkuttaa aktiivisia eläkeläisiä kyliin.

”Myö pidetään aktiiviset ihmiset itsellämme”, lohisopan pääkeittäjänä toiminut **Taina Tolvanen** nauraa.

Puoleen päivään mennessä yli 30 ihmistä on saapunut syömään, kahvittelemaan ja vaihtamaan kuulumisia.

Ei sotea, vaan viihtymistä

Kunnanvaltuustotasolla hyväksytyn ja yhteensä 30 000 euron Mummola-hankkeen esiselvitysvaihe on lopuillaan, mutta sille suunnitellaan jatkoa ensi vuodelle.

”Tämä ei ole sotea, vaan kuntamarkkinointia, asumista ja viihtymistä”, hankkeen puuhanainen ja Rääkkylän kunnan kehityssihteeri **Raita Joutsensaari** selventää.

Tavoitteena on lisätä yhteisöllisyyttä, etsiä vaihtoehtoja asumiseen, hyödyntää kunnan hyviä nettiyhteyksiä ja synnyttää positiivista elinkaariajattelua.

Idea tuli siitä, että Rääkkylä loistaa tilastoissa ”mustana alueena” juuri väestön ikärakenteen ja terveydentilan takia. Yli 60-vuotiaita kuntalaisista on kolmannes.

”Ajatus oli, että ollaan sitten kunnolla kurjia – ollaan yhtä mummolaa. Tosiasiassa haluamme osoittaa, ettei yli 60-vuotias vielä ole yhteisön ulkopuolinen. He ovat monella tapaa hyödyllisiä toimijoita”, Joutsensaari kertoo.

Pulmalliset liitetiedostot

Hankeidean taustalla on myös Rääkkylässä lähes joka talouteen vedetty valokuitu, josta halutaan kaikki mahdollinen hyöty irti myös iäkkäille ihmisille.

Martti Kuronen (vas.) ja Matti Räty saavat Paula Mikkoselta lohisoppaa, jonka kyläyhdistyksen naiset olivat talkoilla keittäneet.

Rääkkyläläisten ikäihmisten nettitarpeista tehdään parhaillaan useampiakin opinnäytetöitä.

Opiskelijat **Heli Tolvanen** ja **Elisa Haverinen** pitävät tällä kerralla Niemisen urheilutalolla nettipajaa, jonne suorastaan jonotetaan.

”Useimmat kysymykset koskevat sähköpostia. Liitetiedostoja ei osata luoda tai avata. Liitteissä on usein esimerkiksi sukulaisten lähettämiä kuvia, jotka halutaan saada esille”, Haverinen kertoo.

Hän ja Tolvanen ovat Pohjois-Karjalan Karelia-ammattikorkeakoulun medianomiksi opiskelijoita.

Eino Pippurinen, 79, harmittelee, ettei tietokone aina tottele häntä. Onneksi hänen kannettava tietokoneensa oli helppo ottaa mukaan. Seuraavaksi hän haaveilee tabletista.

Tällä kertaa pulmana on mainoksen laittaminen netin välityksellä. Päivittäin Pippurinen lukee sanomalehtiä tietokoneeltaan. Tarvitsemaansa apua hän nettitytöiksi ristityltä kaksikolta saa ja on tyytyväinen.

Ruokalasta kahvilaksi

Tietokoneavun järjestämisen lisäksi tämän vuoden aikana on pyritty synnyttämään yhteisöllisyyttä tukemalla talkooväen järjestämiä ruokailuita kylissä.

Viikoittain tai kuukausittain järjestettäviin ruokailuihin Niemisen kylän talkoonaiset eivät taivu, vaan aikovat vaihtaa ruokalan lauantaikahvilaan.

”Kyläkahvila olisi helpompi toteuttaa ja lauantaisin voisimme houkutella martat askartelemaan, nuoret järjestämään omaa ohjelmaansa, pitää kirpputoria ja kutsua vaikkapa luennoitsijoita puhumaan”, kyläyhdistyksen aktiivi **Taina Tolvanen** visioi.

Raita Joutsensaari iloitsee jo onnistuneesta ateriakokeilusta ja siitä, että ideat muuttavat muotoaan kyläläisten toiveiden mukaan.

LIISA YLI-KETOLA

70-VUOTIAS

Purasjoki puhuu yhä kilpailun puolesta

”Kilpailupolitiikkaa on yhä pakko – ei kun kiva – seurata”, Kilpailuviraston ensimmäinen ylijohtaja **Matti Purasjoki** vastaa eläkkeeltä.

Päällimmäisenä on tuore tieto, että Suomessa kilpailulainsäädäntö ja -organisaatio on huippuluokkaa, mutta kilpailullisuus ei. ”Oma näppituntuma on sama.”

”Narulla ei voi työntää”, Purasjoki kuittaa kilpailuviranomaisten mahdollisuudet muuttaa asia. ”Kilpailemisen tulee olla yrittäjälle luontaista.”

”Kilpailla voi kuitenkin vain, jos on kilpailuetua. Pitää tarjota jotain, mihin toiset eivät kykene: parempaa, fiksummin pakattua – tai halvempaa.

Valio surettaa

Puukartellien paljastumiseen ja oikeudenkäyntiin Purasjoki on tyytyväinen. ”Se auttaa kaikkia ymmärtämään, että kartellien aika on ohi, ja niistä voi olla isoja seurauksia.”

Sen sijaan Valion syytetyksi joutuminen on pettymys. Purasjoki on aiemmin mainostanut Valiota mallioppilaaksi, joka on ottanut virheet nopeasti opikseen.

MIKKO STIG/LEHTIKUVA

Kilpailuviraston entinen ylijohtaja Matti Purasjoki on tyytyväinen puukartellien oikeuskäsittelyyn. ”Se kertoo kaikille, että kartellien aika on ohi.”

”Juttu on kesken, joten ei ole syytä ottaa tiukkaa kantaa. Mutta suretti kuulla näyttö siitä, että Valion tavoite oli vahingoittaa kilpailijaa.”

Purasjoki kertoo syövänsä kotimaista ruokaa, mutta sen mainonta kismittää.

”Tajuntaan yritetään iskostaa, että vain kotimainen on syömäkelpoista. Se ei ole oikein eettistä mainontaa.”

Entinen ylijohtaja ei tingi myöskään siitä, että vaikka EU:ssa on yhteismarkkina, kilpailulain tulkinnassa relevantti markkina voi olla pienempi.

”Ostajan näkökulma ratkaisee. Neste voi määritellä kotimarkkinaksi Itämeren alueen, mutta kuka käy ostamassa bensan Lyypekistä?”

Hintatieto ei saa haitata

Yhtä mieltä vaikkapa MTK:n kanssa Purasjoki on siitä, että kauppa ottaa siivunsa niin hyvinä kun huonoina aikoina.

”Kilpailun pitäisi huolehtia siitä, ettei kauppa ota liikaa. Ongelma on, että ketjuuntuminen on harventanut vaihtoehtoja.”

Tuottajien hintainformaatiossa Purasjoki kehottaa varovaisuuteen. ”Se on veteen piirretty viiva.”

Hintatieto voi tosin olla kilpailua edistävääkin. ”Mutta jos tavoitteena on vähentää kilpailua ja haitata muita, silloin se ei ole tervettä.”

”Luen kaiket päivät”

”En tee mitään”, Purasjoki kertoo eläkepäivistään Sipoossa. ”No, luen kaiket päivät, päivällä tietoa ja iltaisin kaunokirjallisuutta.”

Koripallo loppui sen hajotettua selän. Purjevene oli Purasjoelle toinen koti puolivuotiaasta, mutta vuosi sitten vene meni myyntiin, ”kun ei ole enää purjehduskaveria” – vaimo kuoli edellisvuonna.

Purasjoki täyttää tänään 70 vuotta. Vastaanottoa ei ole.

”Sisältä nuori mutta päältä vanha”, hän määrittelee itsensä.

HEIKKI VUORELA

Ostetaan

Ostetaan
koneita

Heti kät. Afrikan vientiin Hiace, Corolla, Hilux, Dyna ym. Myös ei kats. Kaikenk. huom. Käteism. Turvallinen kauppa, parempi hinta. Noud. 044 5876100. Ranjia Oy, Pori.

Ostamme käteisellä: M-B, Man, Volvo, Scania, ym. k-autot ja moottorit. Euro-Teli Oy, Hki p. 0400-646200, 0500-659678.

Traktoreita työkoneineen purkuun ja kunnostukseen. P. 0400 661593.

Nelivetotraktori etukuormaajalla. P. 044 2925240.

Ostetaan
maa- ja metsätalous-tuotteita

Hyvälaatuista ruokaperunaa. P. 040 5688567 Klåvus Oy.

Koneet ja tarvikkeet

Myydään
traktoreita

Valtra T202D -10
2500 h, ek. Q75, 50 km/h, Huippuvarustelu!
79900,- + alv. 24 %

Valmet 465 -96
8600 h,
16 000,- + alv. 24 %

Vesa Laiho 040 6734 041
AGCO Suomi Oy Valtra
Ruopankatu 8, 20360 Turku
vesa.laiho@agcocorp.com

Siistit Massikat vuoden loppuun edullisesti Vaasasta:
MF 3080 -89
7000h, Pikavaihde, sähkönostolaite, hyvät renk.
15900 € sis alv
MF 390 -89
7085h, 3 kpl kakstoim. hydr lohkoja
14900 € sis alv
AGCO Suomi Oy
Silmukkatie 15, 65100 Vaasa
Asplund Jan 040 6764759

Valtra T170C, -05, 6500 h Isme etukuormaaja. 1 omistaja. Hinta: 65.000€ sis. alv/vaihto. Rahoitus järjestyy. P. 050 3799998.

John Deere 6105R -13, aj. 925h, portaaton, Q48, jouset, 50km/h, TRI2, hp. 75.000€ / alv 0%. P. 040 4863675.

Massey Ferguson 175 vm.-72 todella hyvä..toimiva..perälevy mukana. H. 4300€. P. 040 7756378

JD 6900 -96 160 hv + etuk. ISME 180B -2007, tunnit vain 2950 h, Varmaa käytt. P. 0400 666888.

Valtra N143H3, -14, aj. 730 h, Ålö56, 50 km/h, hytin jouset, hp. 74.000€/alv0%. P. 040 4863675

New Holland TM 140 + ek. vm. -03. P. 0500 139268 Seinäjoki.

NH T6070 Plus ECDL -08. Runsain varustein mm. etuk., ilmast., etup. jousitus, 50km/h, lisälämm., webasto, kattol., ym. Vähäkyrö, p. 0400 228211.

Rysky mallinen maa- ja soraperäkärry, 22 tn, vm.-13. H. 11900 € sis alv/tarjous. Urakoinnin lopettamisen takia. P. 0500 633132.